

## De Zelfstandigenwet: positieve ontwikkeling.

**De partijen die deze initiatiefwet indienende, VVD, D66, CDA en SGP, willen een einde maken aan de onduidelijkheid en onrust rond de status van ZZP'ers. De NRTO steunt deze doelstelling volledig.**

*"Ook bij particuliere instellingen die volwassenenonderwijs aanbieden in het kader van Leven Lang Leren – een belangrijk doel – dreigt een leegloop van docenten die volgens de Belastingdienst niet meer als ZZP'er mogen lesgeven. Deze docenten willen alleen als freelancers lesgeven, en anders niet. Dergelijke onderzoeken en signalen vormen een goede indicatie van wat er zich momenteel afspeelt in diverse sectoren. De noodzaak voor rechtszekerheid voor zelfstandigen, opdrachtgevers en handhavende instanties is groot. Initiatiefnemers zijn er van overtuigd dat door een duidelijker wettelijk toetsingskader te introduceren meer rechtszekerheid geboden kan worden."* (Pagina 24 [memorie van toelichting op de zelfstandigenwet](#))

**De NRTO is van mening dat de criteria van de zelfstandigentoets en de werkrelatietoets in dit voorstel meer duidelijkheid vooraf bieden dan het wetsvoorstel Vbar.**

Het **wetsvoorstel Vbar** kan niet voldoende zekerheid bieden over de kwalificatie van een arbeidsrelatie. De Memorie van Toelichting op de **zelfstandigenwet is duidelijker**. Wel is het van belang dat de zelfstandigentoets en de werk relatietoets werkbaar zijn voor onze sector. De NRTO wil bijdragen aan een deugdelijke onderbouwing van de genoemde toetsen voor de sector privaat onderwijs om de gewenste duidelijkheid **vooraf** te krijgen.

### Waar pleit de NRTO nog meer voor?

- De private opleidingssector, die sinds jaar en dag bewust met inzet van ZZP'ers werkt vanuit een kwaliteits- en maatwerkperspectief, mag niet ontwricht raken door onduidelijke wetgeving. Het leven lang ontwikkelen, dat maatschappelijk relevant en nodig is, kan in het gedrang komen als de inzet van zelfstandigen onmogelijk of te duur wordt.
- Het flexibel kunnen inhuren van ZZP'ers is relevanter dan ooit met de snelle maatschappelijke veranderingen, zoals bijvoorbeeld in de IT en AI. Het inspelen op de actualiteit is beter te borgen met ZZP'ers die hiermee in de praktijk werken dan met docenten in loondienst.

- 🔺 **Hoge Raad en handhaving:** In het Deliveroo-arrest heeft de Hoge Raad geen rangorde aangebracht tussen de in dat arrest genoemde omstandigheden die van belang zijn voor de beoordeling of sprake is van een arbeidsovereenkomst. De omstandigheid 'ondernemerschap' is dus niet minder belangrijk dan de andere omstandigheden. Op 21 februari 2025 heeft de Hoge Raad antwoorden gegeven en hieruit blijkt dat de Hoge Raad geen aanleiding ziet voor zo'n rangorde. Inbedding mag dus niet verworden tot het belangrijkste criterium voor een werkrelatie. Het is daarom belangrijk dat de Belastingdienst bij de handhaving alle criteria van een werkrelatie (dus ook het **ondernemerschap** van de zelfstandige) betreft. Indien er al uitkomsten zijn uit onderzoeken van de Belastingdienst, zouden die opnieuw moeten worden gedaan, indien de Belastingdienst bij de beoordeling niet alle criteria gelijkwaardig heeft betrokken. Totdat precies duidelijk is hoe en waarop gehandhaafd wordt, moet het **handhavingsmoratorium** opnieuw van kracht worden, mede in het licht van de nieuwe wetgeving en de demissionaire status van het kabinet.
- 🔺 **Duidelijkheid en helderheid:** een opdrachtgever moet vooraf zekerheid hebben of er samengewerkt kan worden met ZZP'ers. De nieuwe zelfstandigenwet geeft al meer duidelijkheid. Dat is positief.

## Waarover maakt de NRTO zich zorgen?

- 🔺 Het ontbreekt aan de beoogde doelgerichtheid in het wetsvoorstel VBAR; het voorstel is een te grote hark, die goedlopende sectoren mogelijk rigoureus kaal harkt. Dit gaat verder dan de bedoelde aanpak van schijnzelfstandigheid. Er is inmiddels veel onrust ontstaan onder ZZP'ers en opdrachtgevers, waardoor opdrachtgevers uit voorzichtigheid afzien van de samenwerking met ZZP'ers.
- 🔺 De kwaliteit van het volwassenonderwijs daalt sterk zonder ZZP'ers. Indien inzet van gekwalificeerde ZZP'ers niet meer mogelijk is, dan is het aannemelijk dat onze opleiders werknemers in dienst moeten nemen die inzetbaar zijn bij een reeks van cursussen, maar over minder expertise en praktijkervaring beschikken. De kwaliteit van de cursus daalt zonder de inzet van ZZP'ers.
- 🔺 Zonder ZZP'ers wordt LLO duurder. ZZP'ers blijven namelijk nodig voor een aantal cursussen zoals een actualiteitencursus arbeidsrecht. Deze zouden dan voortaan via een tussenpersoon ingehuurd moeten worden. Dit is inefficiënt en niet in het belang van: de docent, de cursist en de opleider. Dit staat haaks op het doel van LLO, namelijk dat het voor iedereen beschikbaar is.

## Achtergrond: ZZP'ers zijn al jarenlang cruciaal voor de private opleider. Waarom?

- **Gezien het specifieke karakter en de aard van het aanbod** van privaat onderwijs, veelal post-initieel onderwijs, zijn ZZP'ers al jarenlang noodzakelijk en onmisbaar in de sector. LLO en om- en bijscholing is maatwerk, cursorisch en/of praktijkgericht. Werkenden doen dit ook in de avonduren en in het weekend. Daarvoor zijn flexibel inzetbare docenten een must. Dit is een businessmodel dat al decennialang op deze wijze vorm krijgt.
- Private opleiders hebben ZZP-docenten nodig om de **hoge kwaliteit** van het onderwijs te borgen. Veel ZZP-docenten zijn namelijk werkzaam in de beroepspraktijk naast hun baan als ZZP-docent. Opleiders huren de ZZP'ers in voor een *specifieke deskundigheid*. Werkend Nederland profiteert van kwalitatief goed LLO-aanbod.
- Private opleiders hebben de **flexibele schil** van ZZP'ers nodig. Kleine opleiders kunnen zo landelijk actief zijn. De flexibele schil is ook nodig om *piekbelasting* op te vangen. We zien bijvoorbeeld bij cursussen met PE-verplichting pieken in de tijd op basis van veranderde wet- en regelgeving.
- Bij privaat onderwijs gaat het om **ondernemers**. ZZP'ers in deze private wereld prefereren zelf het ondernemerschap. Dat hangt samen met de flexibiliteit die het ZZP'er-schap biedt, het actief kunnen zijn naast een baan in loondienst. Het betreft vaak ervaren professionals die geen behoefte (meer) hebben aan een klassieke gezagsverhouding en inmenging in de wijze waarop zij hun vak uitoefenen.
- Eigen keuze is voor docenten en andere ondersteunende rollen (zoals examinatoren en toets constructeurs) is belangrijk. Zij willen zelf veelal als ZZP'er aan de slag, vaak in combinatie met andere activiteiten. De ZZP'er kan ook opdrachten weigeren. Er is een grote mate van onafhankelijkheid. Dit is een beproefd model dat voor zowel docenten als opleidingsinstituten al jarenlang praktijk is.
- Er is bij dit type onderwijs een zeer beperkte mate van een gezagsverhouding. De docent heeft veel vrijheid met betrekking tot de invulling van het onderwijs, voor zover niet via regelgeving opgelegd. Het gaat dus niet om schijnzelfstandigheid in onze branche.